

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo in uprava:

Maribor, Ruška cesta 5, pošni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadrugi dom — Celje, Delavska
zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Del. dom.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane Din 1.—. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 82.

Sreda, 14. oktobra 1931.

Leto VI.

Volilna borba v Angliji.

Ostra ločitev duhov. Poostritev raz-
rednih nasprotstev.

Ob ustanavljanju takoimenovane
»nacionalne« vlade se je naglašalo,
da je nje delovanje omejeno ter ima
v glavnem namen odpraviti finančno
krizo, potem pa razpisati volitve.

Vlada Macdonald, Baldwin in Sa-
muel te naloge ni rešila. Nasprotno:
proračunski krizi se je pridružila še
kriza valute. V sredi teh gospodarskih
in političnih pretresljajev raz-
pisati volitve, ni prav pametno. Ni
samo delavska stranka svarila pred
volitvami, marveč tudi liberalci so
se dolgo upirali; svaril je tudi Mac-
donald in kralj. Toda konservativci,
ki v vladi in s svojo politično
močjo prevladujejo, niso hoteli od-
stopiti od volitev in čimprej so jih
hotel imeti. Konservativci se nam-
reč nadejajo, da bodo od volitev
imeli samo dobiček v splošni zme-
di, v kateri sta se cepili liberalna in
delavska stranka.

Macdonald je ob sestavi vlade
zagotavljal, da bo njegova koalicijska
vlada varovala popolno samo-
stojnost strank. Prišlo je pa druga-
če. Po imenu je on »voditelj« nove
vlade in kot tak vstopa v volilno
borbo na čelu vladne koalicije. V
resnici pa postaja bolj in bolj ujetnik
konservativcev. V šestih tednih
koalicijske vlade se je prepad med
njim in delavsko stranko znatno po-
globil in se še pogloblja. Izigrati se
je dal že toliko, da kandidira na čelu
volilne koalicije, katere edini nam-
nen more biti, da čim temeljiteje
pobije delavsko stranko. Kaj poma-
ga vse njegovo zatrjevanje napram
temu dejstvu, če trdi, da je še prav
tako »socialist«, kakor je bil.

Verjetno je pa vendar, da se bo
račun konservativcev prekrizal. An-
gleški narod pričinja uvidevati, da
so volitve predvsem zadeva konser-
vativcev. To je tudi resnica. In an-
gleški narod utegne prav konserva-
tivec smatrati za krivce vseh nepri-
jetnih dogodkov. Proračun se je sa-
niral s tem, da so se bremena kri-
vično razdelila. Stavka pomorščakov-
vojakov je vlado prisilila, da je
vsaj nekaj popustila. Istotako so se
brani učitelji in nameščenci. **Pritis-
nili so pa najbolj nezaposlene.**

Odravo zlate valute se je sicer
pozdravljalo, ker je bilo pričakovati
poživljenja gospodarstva. Ni se pa
to zgodilo. Vrste nezaposlenih so se
le množile. Enostavna prevara je
bila to za narod. **Draginja narašča.**
Do volilnega dne 27. oktobra bo na-
rod že jasno videl, da je »nacionalna«
vlada pač zvišala dohodninski
davek in povečala draginjo zaradi
znižanja valute (ker se mezde niso
izboljšale). Sedaj pa imajo konser-
vativci še namen, da naj se podraži
življenje na Angleškem z uvedbo
varnostne carine.

Ravno v znamenju carine se vr-
ši volilna borba. Vladna koalicija
ima sicer v tem oziru nejasen pro-
gram, končni namen pa je uvedba
carine. S te strani mora tudi delav-
ska stranka voditi svojo borbo z
največjo energijo, zlasti tudi, ker je
velik del liberalcev proti zaščitni
carini. Macdonald Lloyd Georgeja
ni mogel pridobiti za carinsko mejo
ter se je George raje sam podal v
volilno borbo, čeprav ga je del nje-
gove stranke zapustil. Delavska
stranka pa računa tudi, da bo do-
bila znaten del liberalnih glasov v
tej svoji borbi proti protekcijonizmu.

Nova nemška vlada.

Smer na desno.

Kancler Brüning je že v petek,
dne 9. t. m., sestavil novo vlado. Dru-
ga Brüningova vlada ima nekaj zna-
kov tajne diktature, kar znači že to,
da je notranji minister in minister
vojske ista oseba. V vladi so kancler
ter minister za zunanje stvari Brü-
ning, za brambo in notranje zadeve
Gröner, za finance in podkancler
Dietrich, za gospodarstvo prof.
Warmboldt, za delo Stegerwald, za
promet Treviranus, za prehrano
Schiele, za pošto Schätzle in za pra-
vosodje državni tajnik Joel. Social-
nodemokratski »Vorwärts« pravi,
da je treba sprejeti novo vlado skepti-
čno in počakati, da se bo videlo,
kaj hoče. Desničarji sicer tudi niso
zadovoljni z novo vlado, ki očitno
ne bo trdnjša kakor je bila
prejšnja.

Nemški fašisti proti novi Brüningovi vladi.

Fašisti pripravljajo prevrat.

V nedeljo so priredili v Harzbur-
gu nacionalni opozicionalni manife-
stacije za takojšen razpust nemške-
ga parlamenta in nove volitve. Hitler
je na seji grmel proti Brüningovi

vladi ter napovedal najostrejšo bor-
bo proti boljševizmu in marksizmu.
Udeležili so se tudi službe božje. Pri
demonstraciji je govoril Hugenberg
in predlagal resolucijo za odstop
državne in pruske vlade, volitve in
oboroževanje Nemčije. Za njim je
govoril Hitler in obetal nove vojne.
Govoril je tudi znani dr. Schacht, ki
je manifestacijo blagoslovil s svo-
jim gospodarskim blagoslovom kot
reprezentant močnega kapitalistič-
nega trasta. Izrecno so poudarjali,
da je sedanje stanje zrelo za pre-
vrat. — Morda, če bi bili sami fa-
šisti!

Zaprite dr. Schachta!

Dr. Schacht je izjavljal na shodu
v Harzburgu, da daje državna ban-
ka napačne izkaze in je dejansko že
zdavnaj falitna.

Na te izjave zahteva nemško ča-
sopisje, da se dr. Schacht zapre,
ker, če bi časopisje v tem zmislu po-
ročalo, bi bilo zaradi veleizdaje in
vznemirjenja javnosti ustavljeno in
kaznovano. Njegovo veleizdajsko
početje se mora ustaviti! — Nemški
fašisti imajo torej dobro pomoč, za-
stopnika velekapitala.

Volilni oklic angleške delavske stranke

**Bančna kontrola. — Proti inflaciji in deflaciji. Proti uvedbi zlate valute.
Proti zaščitnim carinam. Reorganizacija industrije. Zvišanje podpor za
nezaposlene in zvišanje nameščenskih plač.**

To so glavne zahteve angleške
delavske stranke v sedanjih volilnih
borbi. Ena najvažnejših zahtev je,
da se postavi bančni in kreditni si-
stem pod nadzorstvo naroda, ker ti-
či glavni vzrok današnje bede v ne-
kontrolni in raznih spekulacijah velike-
ga kapitala. Bankarstvo in krediti se
morajo nacionalizirati in podrediti
parlamentarni demokraciji. Istotako
so izpremembe valute delo teh kro-
gov, ki imajo vedno eksploatacijske
namene.

Kljub temu, da je najmočnejša
angleška konservativna stranka šla
v volilno borbo z geslom uvedbe za-
ščitnih carin, poudarja delavska
stranka, da carina ne more odpravi-
ti nezaposlenosti. Očitno gre po-
litika konservativcev, ki pripadajo
najmočnejši kapitalistični kasti v
Angliji, za tem, da nastopi inflacija.

Polomi ameriških bank.

54.182 delniških družb in 2400 bank
v konkurzu.

Od meseca julija 1929 je bilo v
Zedinjenih državah zaprtih 2400
bank, ki so imele skoraj 1500 milijon-
nov dolarjev kapitala (134 milijard
dinarjev). V Kanadi pa ni propadla
ni ena banka. — V istem času je
propadlo v Zedinjenih državah 54 ti-
soč 182 družb, ki so izkazale pol-
drugo milijardo dolarjev izgube.

Ne smemo pa prezreti zastareli
krivični angleški volilni red, po ka-
terem je izvoljen poslanec, če dobi
relativno večino. Kandidatnih listov
baje osem in je gotovo, da je mar-
sikateri mandat delavske stranke
ogrožen, če se bo v načelu sklenjena
koalicija obnesla. Vendar pa je med
angleškimi političnimi strankami ta-
ko determinirana ločilna črta, da je

Delavska stranka zahteva reor-
ganizacijo industrije po istih načeli-
h, ki jih naglašajo že od nekdanj. Mo-
dernizacijo, zrušenje ter eventualno
podržavljenje vse one industrije, ki
služi predvsem javnim interesom.

Henderson o volitvah.

Vodja delavske stranke Hender-
son je imel prvi volilni shod v Scar-
boroughu. »Predstoječe volitve,« je
rekel Henderson, »bodo najneiz-
prosnejše, kar jih je bilo v zadnjih
desetletjih. Sedanja vlada je med
seboj needina. Delavska stranka
zahteva od volilcev mandat za upo-
stavitve socialistične družbe, ker je
prepričana, da propadajočemu kapi-
talizmu ni več pomoči. Ena nadalj-
njih njenih poglobitvinih zahtev je raz-
orožitev in povečanje moči ter vpli-
va zveze narodov.«

Kdaj član socialnega zavarova-
nja iznova oboli. Avstrijska bolniška
blagajna se je pritožila na upravno
sodišče, da ne plača stroškov za
bolnico, ker se je član za isto bo-
lezni drugič zdravil v bolnici. Upravno
sodišče pa je reklo, da vr-
sta bolzni ne more biti merodajna,
tudi ne, če se ponavlja. Merodajno
je le, če preneha med obema pre-
skrbama v bolnici pravica do pod-
por bolniške blagajne s tem, da pre-
neha potreba do podpore. Zdravni-
ška diagnoza o isti ali drugi bolezni
v takih primerih ni merodajna.

skoro neverjetno, da bi pristaši te
ali one stranke slepo glasovali za
koalicijo, ki je bila sklenjena med
voditelji. Če koalicija ne bo funkci-
onirala, kar je jako verjetno, in je
borba naperjena pravzaprav proti
konservativcem, potem bi utegnili
delavska stranka z boljšim uspehom
končati borbo proti konservativcem.

Nova centralna upra- va URSSJ-a,

izvoljena na kongresu URSSJ-a
dne 28. septembra 1931.

Na drugem kongresu Zedinjene
delavske strokovne zveze Jugosla-
vije v Zagrebu dne 27. in 28. sep-
tembra je bila izvoljena naslednja
centralna uprava:

1. Člani **predsedništva** so sodru-
gi: Blagoje Bračinac, Bogdan Kre-
kić in Dušan Stojiljković.

2. Ostali člani **razširjenega odbora**
iz oblasti so sodrugi:

a) Josip Carević (Split), Juro
Hadnadjev (Novi Sad), Jova Jakšić
(Sarajevo), Jurij Jeram (Jesenice),
Adolf Kunčič (Zagreb), Luka Pavi-
čević (Beograd), Vladimir Pfeifer
(Zagreb) in Jurij Stanko (Ljubljana).

b) **Namestniki** so sodrugi: Jurij
Arh (Zagorje), Bogoljub Zurić
(Split), Lovro Jakomin (Ljubljana),
Franjo Kmet (Zagreb), Vjekoslav
Kranjec (Zagreb), Petar Medić (Sa-
rajevo), Marko Potner (Novi Sad)
in Mustafa Turk (Beograd).

3. Člani **nadzorstva** so sodrugi:
a) redni: Milorad Belić (Beo-
grad), Franc Jernejčič (Ljubljana)
in Aleksa Jovanović (Beograd).

b) **Namestniki**: sodružica Marija
Ajdišek (Ljubljana), sodruga: Fra-
njo Krsnik (Zagreb) in Svetozar Mi-
dić (Beograd).

Predsedstvo centralne uprave se
je konstituiralo naslednje: predsed-
nik s. Blagoje Bračinac, tajnik Bog-
dan Krekić in blagajnik Dušan Sto-
jiljković.

Kitajci in Japonci.

Bolj in bolj vroča tla.

V kitajskem vodovju ima Japona-
ska že 14 vojnih ladij. Med Kitajci
in Japonci neti nacionalni šovinizem
in japonski ultrapatriotizem tajno
sovražstvo, ki je po raznih spopadih
vedlo do nenapovedane japonske
intervencije. Najprej so Korejci na-
padli tuje Kitajce in pozneje mand-
žurski Kitajci priseljene Japonce.
Vrhu tega so v Mandžuriji najbrže
ubili japonskega člana neke komi-
sije, za kar Japonska ni dobila za-
htevanega zadoščenja. S temi so-
vražnostmi se je pričel tudi bojkot
japonskega blaga na Kitajskem, ki
ga hoče Japonska na vsak način
ustaviti, če ne drugače, pa z zased-
bo Mandžurije.

Predsednik sveta Društva narodov,
Lerroux, je brzojavil obema vladama,
da ustavi sovražnosti do
seje sveta Društva narodov, ki se
sestane že dne 21. t. m. v Ženevi.
Japonci pa ne kažejo prave volje za
premirje, marveč hočejo, še preden
bo seja, doseči nekaj praktičnih in
moralnih uspehov, ker jih k temu
silita politični interes in japonsko
javno mnenje. Japonska ne bi rada
podlegla v tej akciji, ker bi s tem
pridobili na moči socialistični in ko-
munistični vplivi. Teh se pa Japona-
ska silno boji.

Zedinjene države se vmešavajo
v spor.

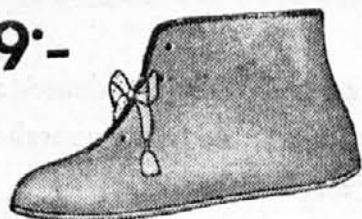
Zedinjene države so vložile pro-
test pri japonski vladi zaradi nada-
ljevanja vojnih operacij v kitajski
Mandžuriji, ker so s tem ogroženi
njih gospodarski interesi.

Ali si že član Can- karjeve družbe?

OBUTEV ZA NOŠO PO BLATU, DEŽJU IN DOMA.

Rata

29.-

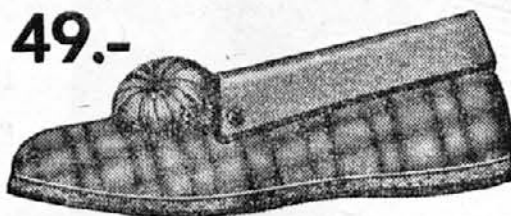

Vrsta 240

Št. 2-8½

Lepi visoki čevlji za Vaše ljubljence. Priredili smo jih iz belega ali barvanega usnja, z mehkim in elastičnim podplatom.

49.-

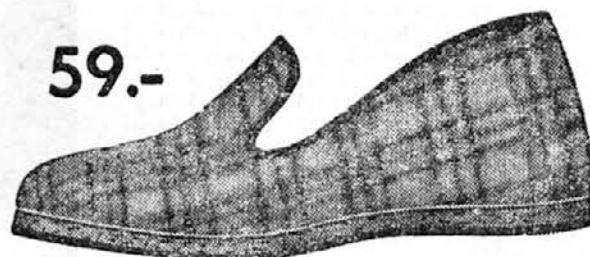

Vrsta 7045

MIKADO.

Ko ste doma ali če delate v kuhinji ali hodite iz sobe v sobo, nosite te copate. Obvarovale Vas bodo, da se ne prehladite. V njih se Vam bodo noge najbolj odpočile.

59.-

Vrsta 7047

Ko pridete domov, sezujete čevlje in obujete te tople in udobne copate. V njih se boste najbolje odpočili. Ako nosite te copate, poskrbite obenem za snago v hiši.

69.-

MOŠKE GALOŠE.

V največjem dežju in največjem blatu bodo ostale Vaše noge v njih vedno suhe. — Ženske galoše z nizko in visoko peto Din 59.

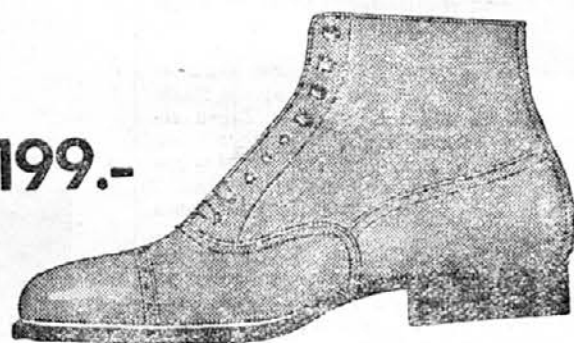
129.-

Vrsta 1885-05

V teh elegantnih zimskih galošah bo izgledala Vaša noga povsem majhna. Čevlji ostanejo v njih vedno suhi in snažni.

199.-

Vrsta 1977-22

Čevlji z močnim gumijevim podplatom za štrpac. Ti čevlji so posebno za one, ki delajo ves dan stoje. Praktični so za nošo ob vsakem vremenu.

V VSEH NAŠIH PRODAJALNAH BODETE NAŠLI VSE, KAR POTREBUJETE ZA SVOJE NOGE OB HLADNEM VREMENU.

ZASTONJ

ne — ampak po izredno nizkih cenah in brez poviška cen na obroke — nudi

Splošna Gospodarska poslovalnica,
Maribor, Aleksandrova cesta št. 45,
vis-à-vis kolodvora,

raznovrstno prvovrstno **damsko, moško in drugo manufakturno ter modno blago.**

Pri takojšnjem plačilu 5% popusta.

**Nabirajte
nove
naročnike**

MALA NAZNANILA.

Vsi letni naročniki dobe **zastonj**

14 karatno originalno ameriškansko

zlato nalivno pero

ali pa **Kürschnerjev ročni leksikon,**
(900 strani, 32 tabel) ali eno **prvovrstno radijsko cev.**

Zahtevajte takoj brezplačno na ogled „Radio welt“. Naroča se Administration der „Radio welt“ Wien I, Pestalozzigasse Nr. 6, ki prinaša obširne radioprograme, interesantne slike in ima lepo urejene poučne tehnične članke.

Šolske torbice, aktovke, kovčeki, preobleke za kovčke, damske torbice, denarnice, pasovi itd. Istotako tudi poceni popravila v novo otvoreni torbarni

JOSIP KARLO,
MARIBOR, Kopalniška ulica št. 2
(Scherbaumov paviljon).

Vsakdo mora čitati
Fr. Žgečev knjigo

o spolni vzgoji

Stane 8 Din in se dobi
v vseh knjigarnah. ---

**Pristopajte k zadrugi
„DELAVSKI DOM“**

r. z. z. o. z. v Mariboru.

Pristopnina znaša 5 Din, delež 125 Din. Vsak delavec, delavka naj smatra za svojo dolžnost, da bo član te delavske zadruge.

**V tekstilnem bazarju
Vetrinjska ulica št. 15
Maribor**

se dobi dobro blago za ženske in otroške obleke po Din 8—, 10—, 12— meter. Oglejte si pred nakupom.

**Zopet
znižane
cene** pri
**Wögerer-ju
Maribor**

Šolske torbice

aktovke, nahrbtnike, gamaše, kovčke itd. v največji izbiri in zmernih cenah nudi **Ivan Kravos,** Maribor, Aleksandrova 13

**Kupujte svoje
potrebščine
pri naših
inseren-
tih.**

Za šolo kupujemo samo na
Slomškovem trgu št. 6.
Ljudska tiskarna Maribor.

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnice v Mariboru. - Telefon št. 2324.

Nalagajte svoje prihranke

**v Štajerski hranilnici in posojilnici
v Mariboru, Rotovski trg št. 6.**

**Posojila dajemo po
ugodnih pogojih!**

Vloge obrestujemo po 6½%
proti trimesčni odpovedi.